

OROSHÁZA

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK 2016.

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

2/2005 (I.11.) Kormányrendelet alapján

Új-Lépték Tervező Iroda
2017. január hó

Megbízó: **Orosháza Város Önkormányzata**

Főépítész: Novák Péter 06/68/413-022

Tervező:

Új-Lépték Tervező Iroda Bt.

Szeged, Pécskai u. 15.

Tel. 06/62/421-256

balogh.miczi@ujleptekbt.hu

Felelős tervező: Balogh Tünde építészmérnök

(TN: TT-1-06-0006/2011) Tel. 06/20/429-07-02

Táj- és kertépítész: *Vakula Réka* táj- és kertépítészmérnök

(Budapesti Építész Kamara TK-1 06-5261)

Közlekedés: *Bombolya Erzsébet* építőmérnök

(Magyar Mérnöki Kamara Tkö 06-0349)

Víziközművek: *Patkós Margit* vízépítő mérnök

Magyar Mérnöki Kamara TV 06-0006

Energetikus: *Somogyi János* villamosmérnök

(Magyar Mérnöki Kamara Te, TH 06-0467)

Földgázellátás tervezése: *Ivánkovits Imre, Tóbiás Zoltán*

Zaj- és rezgésvédelmi szakértő: **Dr. Szanka Károly**

dipl. környezetvédelmi, zajcsökkentési szakmérnök

MMK.: SZÉS-4/06/0021

Környezetvédelem: **Novai György**

okl. környezetvédő, környezetvédelmi szakértő

Csongrád Megyei Mérnöki Kamara KB/06/0171/H-2375, SZKV-vf-hu-le/H-2409

Régészet: *Liska András* régész

TARTALOM

	oldalszám
1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése	3
2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése	7
3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása	8
4. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre	12
5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a terv, illetve program által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni	12
6. A terv, illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre	13
7. Közérthető összefoglaló	13

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1 Előzmények

Az Orosháza közösségi érdekeit, céljait megtestesítő új Településfejlesztési koncepció 2016. januárban történt elfogadása, a város egyes részeinek területfelhasználására, szabályzatának módosítására beérkezett magánkezdeményezések és az építésüggyel kapcsolatos jogszabályok 2012-2016 évi átfogó változásai megkövetelték egy új rendezési terv megalkotását. Orosháza Város jelenleg hatályos Településszerkezeti tervét a 116/2011. (V.20.) K. t. számú határozattal, Helyi Építési Szabályzatát (HÉSZ) a 10/2011. (V. 30.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá az önkormányzat képviselő-testülete. A hatálya lépést követően többször is történtek változások a dokumentumban. A szerkezeti tervet a 2/2012. (I. 13.) K. t. és a 152/2016. (V. 12.) K. t. számú határozat módosította, a HÉSZ az 1/2012. (I. 13.), az 1/2013. (II. 05.) és a 15/2016. (V. 13.) önkormányzati rendeletekkel módosult.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testületének (továbbiakban: Önkormányzat) 183/2014. (VIII. 22.) K. t. számú határozata alapján 2015. októberben készült el a *Megalapozó vizsgálat* a város településfejlesztési és településrendezési tervezési folyamatának előkészítéseként. A vizsgálati dokumentumra alapozva születtek meg a településfejlesztési dokumentumok: a Településfejlesztési koncepciót a 6/2016. (I. 29.) K. t. határozat, az Integrált Településfejlesztési Stratégiát pedig a 7/2016. (I. 29.) K. t. határozat hagyta jóvá. A tervezést közbeszerzési eljárás alapján a szegedi Új-Lépték Tervező Iroda Bt. végezte el. Az Iroda 2016-ban az Új Településrendezési eszközök tervezetének összeállításával folytatta a munkát. A véleményezést a *településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről* szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: **Elj.**) tartalmi követelményei és véleményezési rendje szerint folytatja le Orosháza Város Önkormányzata.

A készülő településrendezési dokumentumok a tervező iroda honlapján folyamatosan megtekinthetők a hatályos tervvel együtt: www.ujleptekbt.hu/tervanya. Az önkormányzati főépítész Novák Péter.

A terv csak azokban a témákban tartalmaz részletesebb helyzetfeltárást, -elemzést és -értékelést, amelyekben módosítási igény, új javaslat merült föl.

A településen megtalálható és megvalósítandó létesítményeket és azok funkcióit, úgy kell meghatározni, hogy a környezet-használat során

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő,
- megelőzhető legyen a környezetszennyezés,
- kizárja a környezetkárosítást.

A környezetet terhelő tevékenység, ezen belül a levegőszennyezés, a hulladékok elhelyezése, a talaj- és vízszennyezés a települést és környékét károsíthatja és ezen keresztül a településen élőket, míg a zajterhelés közvetlenül az ott élő embert zavarja. A károsító hatások elkerülése és a terhelés minimalizálása érdekében szükséges környezetvédelmi vizsgálatok eredményeinek beépítése a tervbe, illetve az előírások betartása a település üzemeltetés során.

A benyújtandó terv *az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról* szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet hatálya alá tartozik. Jelen dokumentáció a hivatkozott rendelet 4. számú melléklete szerinti tagolást követi.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A Településrendezési eszközök elkészítési folyamatában a Környezeti értékelés a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának alapját képezi. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a Megalapozó vizsgálat elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

Jelen Környezeti értékelés kapcsolódik a településre készülő Településrendezési eszközökhöz. Figyelembe veszi Orosháza településfejlesztési elképzeléseit is. A készülő Településrendezési eszközök alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszabb távú elképzeléseihez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A Településrendezési

eszközök részeként készül a Környezeti értékelés, mely a jogszabály által előírt államigazgatási szervek előzetes véleményeiben adott szakági elvárásait is figyelembe veszi.

1.3. A Környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A Környezeti értékelés során olyan információ, állapot jellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv módosításának alakítását.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása

A Környezeti értékelés során felvettük a kapcsolatot a település önkormányzatának Hivatalával. A Hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve átadta a rendelkezésükre álló és a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az Önkormányzat mellett információszerzés céljából felvettük a kapcsolatot az érintett hatóságokkal is. Az érintett népességnek, szervezeteknek, érdekképviselői szervezeteknek a Településrendezési eszközök kidolgozása előtt előzetes véleménynyilvánítási lehetőségük volt. Az új Településrendezési eszközök társadalmi egyeztetésének Partnerségi rendjét az önkormányzat a 2013. január 1-én hatályba lépett új jogszabályok szerint az 30/2015. (II. 20.) K. t. határozattal megállapította.

Jelen munkafázisig számos vélemény érkezett be, amely környezetalakítási szempontból figyelembe vehető. A vélemények értékelését a tervleírás mellékletét képező „Változással érintett területek összefoglalója és összefüggései” című munkarész tartalmazza. A településfejlesztéssel kapcsolatos lakossági kívánalmak már a településfejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek. A tervezett javaslatokat és észrevételeket szintén figyelembe vettük a tervkészítés során. A környezetvédelmi szempontok vizsgálatában érintett hatóságok észrevételeinek lényeges elemeit az 1.4.-1. táblázat foglalja össze.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A Környezeti értékelés során csak a szakirodalomban, a publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelent, illetve az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat és a helyszíni bejárások és interjúk során szerzett tapasztalatokat használtuk fel, mivel ezek elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez. A felmerült bizonytalansági tényezők a tervezett beruházások megvalósulásával kapcsolatosak mivel ezek pontos paraméterei nem ismertek. Vannak olyan területek, melyek többféle tevékenységnek is otthont adhatnak, így az egyes módosítások hatásának vizsgálatakor is adódhatnak bizonytalanságok.

A településrendezési terv által leírt szabályozás nem a konkrét tervezett épületeket és tevékenységeket szabályozza, hanem meghatározza azokat a paramétereket, amelyek betartásával a területen építeni, fejleszteni lehetséges. A különböző területfelhasználási egységeken belül azonban, főleg a gazdasági fejlesztési területeken – mivel az ott elhelyezendő létesítmény funkciója és környezetterhelése a tervezés jelen fázisában nem ismert – az adott létesítmény, illetve tevékenység hatósági engedélyezési eljárásánál kell a környezetvédelmi érdekeket következetesen érvényesíteni. A környezetvédelmi érdekek érvényesítésére az adott létesítmény, illetve tevékenység engedélyezési eljárásainak minden szakaszában lehetősége van az engedélyező hatóságnak.

1.4.-1 táblázat A környezetvédelemért felelős szervek előzetes véleménye és a véleményekre adott válaszok

Véleményező szerv	Vélemény röviden	Egyetért-e a változási javaslatokkal?	Vélemény figyelembevételének módja
Békés Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Építésügyi Osztály	Jelzi, hogy a településszerkezeti terv a településfejlesztési koncepcióval tartalmi összhangban kell álljon. A megalapozó vizsgálatokat aktualizálni szükséges. A tervet az állami ingatlan-nyilvántartási alaptérkép hiteles másolatának felhasználásával kell elkészíteni. Igazolni kell a területrendezési tervek és a településszerkezeti terv összhangját. A térségi övezeteket a jogszabály szerint kell lehatárolni. A tervezési tevékenységet végzők jogosultak legyenek a munkára. Az Étv. néhány előírására hívja fel a figyelmet. Jelzi, hogy a környezeti vizsgálat lefolytatása kötelező.	változtatások ügyeiben nem nyilatkozott	A rendelkezések szerint készült el a tervanyag.
Békés Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály	A tervezett változtatásokkal szemben kifogást nem emel. Felhívja a figyelmet a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésének fontosságára. Rögzíti, hogy minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében. Közli a legfontosabb alkalmazandó jogszabályokat. Óva int az üdülő- vagy lakóterületen belüli gazdasági terület-kijelöléstől. Jelzi, hogy az 57. ügy módosításának indoklása hibás.	igen, feltétellel	A természet- és környezetvédelem alapelveit a tervekészítés során figyelembe vettük. Az 57. ügyben korrigáltuk a hibát.
Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Ig.h. Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály	A módosítások ellen vízügyi és vízvédelmi szempontból nem emel kifogást. Tájékoztat a legfontosabb vízügyi jogszabályokról. Felhívja a figyelmet a vízjogi engedélyezéssel végezhető tevékenységekre, melyek engedélyezésébe a Hatóság bevonja az érintett víziközmű kezelőjét is.	nem emel kifogást	A terv a vízügyi szabályok figyelembe vételével készült.
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság	Nem érkezett észrevétele.	-	-
Alsó-Tisza Vidéki Vízügyi Igazgatóság	Jelzi, hogy a kérelmek jelentős része nem érint vízi létesítményt. A 36-os kérelemben szereplő terület a Keleti övárokkal határos, a csatornákra vonatkozó előírásokat kéri figyelembe venni. Tájékoztat Magyarország Kormánya által elfogadott 2. Vízyűjtő-gazdálkodási terv elérhetőségéről. Javasolja a beépítés növekedésével járó változtatási ügyekben a zárt burkolatok helyett a beszivárogtatást lehetővé tevő, hézagos burkolt felületek kialakítását. Felhívja a figyelmet a települési csapadékvíz gazdálkodás stratégiai alapjára. Ennek lényege: a 20 mm alatti csapadékok helyben tartása az érintett ingatlan tulajdonosának feladata (zöld megoldás), a 20-40 mm közötti csapadékmennyiség elhelyezése a település feladatkörébe tartozik (szürke megoldás), míg a 40 mm feletti csapadékmennyiség elvezetése állami főműveken történik. Felsorolja a legfontosabb vízrendezési tárgyú országos jogszabályokat. Közli Orosháza város külterületére vonatkozóan a Pálfi-féle belvív-veszélyeztetettségi térképet. A rendezés alá vont terület egy része erősen veszélyeztetett terület. A tervezett változtatások nagyvízi medret vagy tómedret nem érintenek.	igen, feltétellel	A 36. számú ügyben a Keleti övárokat és a mellette lévő út besorolása, szabályozása változatlan marad. Az OVGT alapelveit a szakági leírásba beépítettük. A belvívveszélyeztetettséget a megyei övezet TEIR-ből átvett határai szerint tünteti fel az új terv.

<i>Békés Megyei Kat. Ved. Ig.</i>	Nem érkezett észrevétele.	-	-
<i>ÁNTSZ OTH Közegészségügyi Főosztály Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Osztály</i>	Nem érkezett észrevétele.	-	-
<i>Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály</i>	Közli a szakági szempontból figyelembe veendő jogszabályok körét.	változtatások ügyeiben nem nyilatkozott	Nem igényel intézkedést.
<i>Békés Megyei Kormányhivatal Békéscsabai Járási Hivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály</i>	Felsorolja a hatályos jogszabályokat, melyeket figyelembe kell venni. Hatástanulmányt igényel a 27; 31; 37; 47. és 53. ügyben és érintettség esetén (lépték miatt nem volt megállapítható) a 40; 41. és 42. ügyben. Kéri a Forster Központ adatait alkalmazni.	igen, feltétellel	A hatástanulmány készítése folyamatban van. A Forster Központ adatait a tervanyag tartalmazza.
<i>Békés Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály</i>	Termőföldvédelmi jogszabályokat ismertet. Közli a településen lévő termőföldek művelési ágai esetében az átlagos minőséget: A termőföld 1 ha-ra vetített átlagos AK értéke szerint az átlagosnál jobb minőségűek a szántó 2 (38.20), szántó 3 (43.40), a nádas 2 (17.40) és a gyümölcsös 2 (41.70) Ak/ha minőségi osztályú termőföldek. A fentiek alapján az 50. és 68. sorszám alatti módosítások csak a Tftv. 6/B § figyelembe vételével jelölhetők ki. A belterületi és a művelés alól kivett külterületi ingatlanok vonatkozásában nem fogalmaz meg véleményt.	igen, feltétellel	Köszönjük az adatokat. Az 50. ügy kérelmének teljesítését a kidolgozott terv sem támogatja. A 68. ügyben érintett telek (a) alrészletén (kivont udvar) valósulhat meg először a mezőgazdasági üzem, a (b) gyümölcsös csatolása csak később, szükség esetén, helyhez kötött beruházként lehetséges. A módosítás tehát eleget tesz a Tftv. előírásának.
<i>Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály</i>	Közli, hogy Orosháza meglévő erdőire van az Evt. előírásainak megfelelő terv. Jelzi, hogy a tervezett módosítások nyilvántartott erdőt nem érintenek, erdészeti érdeket nem sértenek, ezért ellenük kifogást nem emel. Javasolja erdősávok telepítését lehetőleg őshonos fajokkal.	nem emel kifogást	Nem igényel intézkedést.
<i>Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Műszaki Engedélyezési és Fogasztóvédelmi Főosztály Bányászati Osztály</i>	Közli az Orosháza közigazgatási területén található bányatelkeket és kutatási területeket. Kéri a külfejtéses bányatelkek területének „különleges-bányászati” övezetbe sorolását törvényi előírás alapján. Közli a szénhidrogén koncessziós kutatási terület és bányatelek jogosítottjainak elérhetőségét. Felhívja a figyelmet a bányatörvényben és végrehajtási rendeletében foglalt tilalmakra és korlátozásokra. A módosítások nyilvántartott működő szilárd ásványi nyersanyag lelőhelyet, bányatelket nem érintenek. A módosításokkal egyetért, javaslatot nem tesz, kifogást nem emel.	igen	A külfejtéses bányatelkek mindegyike „B” jelű különleges területbe került. A szénhidrogén bányászat létesítményeinek feltüntetése kiegészült az FGSZ adatszolgáltatása alapján.

2. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE

2.1. Az új Településrendezési eszközökben tervezett szerkezeti-szabályozási módosítások ismertetése

A jelenleg hatályos Településrendezési eszközökhöz képest tervezett módosítások leírását a tervleírás mellékletét képező „Változással érintett területek összefoglalója és összefüggései” című munkarész tartalmazza. Környezetvédelmi szempontú értékelésük részletezését a tervleírás „Környezeti hatások és feltételek” című 13. fejezete adja közre.

2.1.1. A terv Környezeti értékelés szempontjából fontos céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A település fejlesztésének néhány olyan átfogó koncepcionális alapelven kell nyugodnia, amelyeket a településfejlesztés részletes programjának kidolgozása és végrehajtásának szervezése során következetesen érvényesíteni kell. Ezen legfontosabb alapelvek és követelmények az alábbiak:

- A beépítésre szán terület további növelése nem támogatható, a fenntartható fejlesztés érdekében a növekedést – elsősorban a gazdaságnövekedést – segítő zöldmezős beruházásokat a beépítésre kijelölt, de fel nem használt területek egyidejű kivonásával kell kompenzálni.
- A meglévő lakóterületek fejlesztésének minőség-centrikusnak kell lennie: új lakótelkek a lakóövezetek tömbbelsőinek feltárásával képződjenek.
- A település turisztikai szerepét továbbra is erősíteni kell, melynek érdekében az ilyen jellegű fejlesztések támogatása szükséges.
- Törekedni kell arra, hogy a fejlesztések eredményeként a településen munkát vállalók helyben letelepülhessenek, illetve minél kevesebben kényszerüljenek naponta más településre utazni munkahelyükre.
- Nem irányozható elő semmilyen fejlesztés, amely a települést övező természeti környezet károsodását, élővilágának és növényvilágának visszafejlődését vagy részleges pusztulását okozná.
- Minden beavatkozásnak a település meglévő természeti és környezeti adottságai hatékony hasznosítását kell szolgálnia ezen adottságok sérelme, pusztulása nélkül.
- A területfelhasználás megállapításának és az övezeti szabályozásnak arra kell irányulnia, hogy a település befektetőkre, illetőleg befektetésekre irányuló fogadókészsége tovább javuljon.
- A társadalmi, gazdasági fejlesztés feladatainak szolgálatába kell állítani az épített környezetet. Igazodjanak a Településrendezési eszközök a társadalmi jólét céljaihoz.
- A tervekben a jelentőségének megfelelő súllyal kell szerepelnie a közlekedés, hírközlés, illetőleg minden olyan infrastrukturális fejlesztésnek, amely a település távolabbi környezete közötti távolság áthidalását célozza.

2.1.1. Térségi összefüggések

A település nem elszigetelt része a térségnek. Következésképpen fejlesztési céljai meghatározását és azok végrehajtását is a térségben levő településekre figyelemmel, illetőleg azokkal célszerű együttműködésben kell megoldani.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel

Orosháza Településrendezési eszközei a tervhierarchia szabályai szerint összefüggenek a következő tervekkel:

- 2003. évi XXVI. Törvény az Országos Területrendezési Tervről
- Békés megye Területrendezési Terve (2011.)

Az alátámasztó munkarészek figyelembe veszik a következő kapcsolódó dokumentumokat:

- a 2014-2019. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program–IV.
- a 2014-2019. közötti időszakra szóló Nemzeti Természetvédelmi Alapterv–IV.
- Békés megye Területfejlesztési koncepciója (2013.)

- Békés megye környezetvédelmi programja (2008)
- Magyarország felülvizsgált vízgyűjtő gazdálkodási terve (2015)

Az Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. törvény) az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az ország településein, az egyes térségekben a területfelhasználásra és az építésre vonatkozó szabályokat e törvény rendelkezésével összhangban kell kialakítani.

A 2014-2019. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is.

A Településrendezési terv környezetvédelmi általános céljait a Nemzeti Környezetvédelmi Program fő céljaival összhangban a következők szerint lehet összegezni:

- az egészséges környezet feltételeinek biztosítása
- a megfelelő életminőséget biztosító környezeti állapot megőrzése
- az élő és élettelen környezet természetközeli állapotának megőrzése
- a természeti erőforrásokkal való takarékos, értékvédő gazdálkodás
- a gazdasági fejlődés és a környezet harmonikus viszonyának megvalósítása

A terv nem ellentétes magasabb szintű, a tervhierarchiában megjelenő tervekkel, programokkal, azokra nincs befolyással.

2.3. A Tervváltozatok közötti választás indokai

A Településrendezési eszközök egy változatban készültek a hivatkozott tervdokumentációk felhasználásával, a beérkezett partnerségi és államigazgatási észrevételek, ajánlások figyelembe vételével, így különböző változatokat nem vizsgáltunk.

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns környezet- és természetvédelmi célokkal

A terv céljai nem ellentétesek a tervhierarchiában magasabb szinten levő tervekkel, programokkal és azokra nincsenek befolyással.

A terv kiemelt figyelmet fordított az Országos Területrendezési Terv, a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) és a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv–IV terveknek történő megfelelésre.

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése illetve figyelembevétele a tervben

A tervben az érvényben lévő környezetvédelmi szempontú jogszabályokban megkövetelt állapotok elérése, valamint a jelenlegi, összességében kedvező környezeti állapot fenntartása, illetve, a lehetőségekhez mérten, javítása a cél.

Elsődleges feladat az élhető város megteremtése, mely a minőségi életet lehetővé tevő egészséges lakókörnyezet kialakításán, a pihenés és felüdülés tereinek bővítésén és minőségi fejlesztésén alapul. Mindez a városi környezeti feszültségek és környezetszennyezés elkerülhetetlen csökkentését igényli. Szükséges a funkcióvesztett területek revitalizálása, a városon belüli ipari (barnamezős), és lakófunkciójú válságterek (slumosodó területek) folyamatos rehabilitációja, funkciókkal való megtöltése, illetve a városon belüli és a várost körülvevő zöldterületek védelme és lehetőség szerinti növelése. A szerkezeti tervben kijelölt területfelhasználás és a helyi szabályzatban hozzárendelt előírások a rugalmas átalakulást lehetővé teszik.

A települési szilárd hulladéklerakónak már az átmeneti rekultivációjával is javult a vizek, a talaj, a levegő, az élővilág és a vizuális környezet. A rekultiváció teljes befejezése – a depónia végleges lezárása – után a vizek, a talaj, a levegő és az élővilág állapotában jelentős javulás várható. A hulladékgazdálkodás területén az új átrakóállomás és hulladékudvar üzembe helyezése és a házhoz menő szelektív gyűjtés

megvalósításával a város korszerű hulladékgazdálkodási rendszerrel fog rendelkezni. A termásvizek és napenergia megújuló forrásainak hasznosítása terén a városban már történt előrelépés (kórház fűtése, 1 MW-os referencia naperőmű).

A szennyvíztisztító rekonstrukciójával javul a kibocsátott tisztított minősége és kevésbé terheli a befogadó Bónumi csatornát.

A környezetvédelem és a környezeti tényezők helyzetértékelése alapján a fejlesztendő téma-területek Orosháza városában a következők:

- belvizek és csapadékvizek problémájának elhárítása, csapadékvíz visszatartása, felhasználása
- környezetbarát közlekedés (kerékpár-hálózatok és tömegközlekedés fejlesztése, elkerülő úthálózat kiépítése)
- megújuló energiaforrások (termálvíz, napenergia, szélenergia, biomassa) kihasználtságának növelése
- hulladékgazdálkodás szempontjából az illegális lerakók kialakulásának megakadályozása.

A lakossági szemléletformálás és tájékoztatás továbbra is kiemelten kezelendő kérdéskör a környezetvédelem területén.

A településen jelentkező környezeti terhelés jelentős hányadát a településen működő – a helyzetértékelésben részletezett – jelentősebb gazdasági társaságok tevékenységén túl a közlekedésből, illetve a hőtermelésből származó kibocsátások teszik ki. A jelentősebb férőhellyel rendelkező állattartó telepek a lakó- és üdülőterületről távolabb helyezkednek el. Extrém időjárási körülmények között esetenként még nagy távolságban is szaghatással lehet számolni.

A módosítással érintett területek egy része már kialakult állapotú, a korábbi tervekben is érintett volt, így a településszerkezetben történő változtatások jelentős hatásokat nem jelentenek, illetve nem indukálnak.

Az új beépítésre szánt övezetek kijelölése, illetve az érvényben levő hasznosítási célok megváltoztatása elsősorban a területek magasabb települési, társadalmi vagy gazdasági értékének realizálását jelenti, illetve eredményezik.

A területfelhasználás céljait és funkcióit tekintve tehát a szerkezeti és szabályozási tervmódosításokból többnyire pozitív változások várhatók, így azoknak környezetvédelmi szempontból nincs jelentős környezeti hatása.

3.3. A terv céljainak egymás közti, illetve releváns tervek céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból.

A Településrendezési eszközökben meghatározott javaslatok, és megoldások környezetvédelmi szempontból összhangban vannak a releváns tervekkel, különösen az Országos Területrendezési Tervvel, a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal (NKP-IV.) és a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv-IV. dokumentummal.

3.4. A jelenlegi környezeti állapot ismertetése

3.4.1. Jelenlegi állapot leírása

A jelenlegi állapot részletezésére a tervleírás 13. fejezetében sor került.

3.4.2. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv nem valósulna meg.

A településen jelenleg a következő tényezők jelentik a fő környezeti konfliktus-forrást:

- A megvalósított szennyvíztisztító telep fejlesztés és szennyvízcsatorna hálózatbővítés, jelentősen csökkentette a felszíni és a felszín alatti vizek veszélyeztetését, de fontos a szippantott szennyvizek sorsának nyomon követése, a tiltott elhelyezések szankcionálása.
- A város erdősültsége rendkívül alacsony szintű. A mezővédő tájfasítás elemei, az utak és csatornák menti zölldsávok, fasorok hiányosak, kialakítatlanok. A jelentős defláció növeli a város porterhelését.

- A levegő allergén pollenmennyiségének növekedése, az állatok nem megfelelő tartásából származó bűzhatások, az előregedett, korszerűtlen közlekedési eszközök magas aránya növeli a levegőterheltséget.
- A vissza nem sajtolt termál használtvizek összetételük és jelentős mennyiségük miatt terhelik a felszíni és a felszín alatti vizeket.
- Talajvíz készletek elszennyeződése felszín alatti vízszennyezés (illegális szikkasztások, nem megfelelő mezőgazdasági gyakorlat, túlzott műtrágya-használat, növényvédő szerek).
- A csatornázatlan területek (többségében külterület) lakóingatlanainak szennyvíz elhelyezésének ellenőrizhetetlensége.
- Az engedély nélkül, nem szakszerűen létesített „kerti kutak” mint potenciális szennyező források.
- Illegális hulladéklerakások gyakran történnek a városi szelektív hulladékgyűjtő pontokon is előfordulnak.
- Magas az ivóvíz mangán és arzéntartalma.
- Lakóterületeken rendszeresen visszatérő konfliktust okoz a szórakozóhelyek zajterhelése.
- Zajterhelési problémát okoz az üveggyárak és a lakóterületek egymás mellett élése.
- A gyűjtőutak környezetében a közlekedésből származó zaj és légszennyezés.

A tervanyag a konfliktus-források csökkentésére törekszik a területek felhasználásának és beépítési szabályainak megállapítása során, ezért a megvalósítás elmaradása a pozitív hatásoktól fosztaná meg a várost.

3.5. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A tervbe vett fejlesztések természeti erőforrások közvetlen igénybevételét – a termőföldek szükséges és indokolt igénybevételén túl – vagy közvetlen környezetterhelést nem idéznek elő.

A településtredezési terv módosítása termőföldet érintő részeket is tartalmaz, melynek során a 2007. évi CXXIX. Törvény előírásait kell alkalmazni.

A termőföldek végleges más célú hasznosítását megelőzően a talajtani szakvélemény készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet szerinti talajvédelmi tervet kell készíteni. A humuszos termőréteg letermelésével, megmentésével, hasznosításával, továbbá a terület helyreállításával kapcsolatos munkálatokat a beruházás engedélyezése céljából készített terveknek tartalmaznia kell.

3.5.2. Környezeti következményekkel járó társadalmi, gazdasági folyamatokat ösztönző tényezők a módosított terv megvalósítása során

A tervezett tevékenységek az előírások megfelelő betartásával jelentős környezetterheléssel nem járnak, így nem indukálnak negatív környezeti következményekkel járó társadalmi és gazdasági folyamatokat.

A turisztikai, és idegenforgalmi célú területhasznosítási lehetőségek bővítésének megvalósulása esetén várható a városba látogató emberek számának szezonális növekedése, a gazdasági tevékenységek és az idegenforgalom fellendülése, ami célja is a tervnek. A tervezett változtatások miatt a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás enyhe emelkedése várható, amelynek mértéke azonban nem jelentős.

3.6. A tervezett módosítások megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

3.6.1. Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén a lehatárolt módosítással érintett területeken

Az azonosítható területeken történő módosítások és környezetvédelmi szempontú értékelésük részletezését tervleírás 13. fejezete tartalmazza.

3.6.2. A tervezett módosítások hatásának általános környezeti értékelése

Összességében a tervezett módosítások a környezeti elemeket, beleértve az épített környezetet és a régészeti lelőhelyeket, nem veszélyeztetik.

A hatások mértéke számítható hatásterületű, közigazgatási, vagy országhatáron áttérjedő kockázattal járó hatást nem jelentenek.

Amennyiben a megvalósítandó létesítmények tervezése során maradéktalanul betartják a mindenkor érvényes jogszabályi valamint hatósági előírásokat, beleértve HÉSZ előírásait is, valamint a létesítmények üzemeltetését a létesítményre kiadott hatósági engedélyben foglaltaknak megfelelően, kellő szakértelemmel és gondossággal végzik, akkor a környezetet nem veszélyeztetik.

A hatóságok a létesítmények engedélyezésénél a környezetvédelmi és természetvédelmi érdekeket is érvényesítik.

A beépítésre tervezett módosítási helyszínek közül néhány területébe benyúlik régészeti lelőhely, de a beavatkozások során (földmozgatás, építés) a lelőhely elkerülhető, az építmények, tereprendezés más telekrészen valósulhat meg. A régészeti lelőhelyek felülvizsgálata a módosítás során megtörtént.

A tervezett módosítások ásványvagyon és vízbázisokat nem veszélyeztetnek. Az ásványvagyon felszíni bányatelkei a rendezés során pontos feltűntetést nyernek a bányahatóság adatszolgáltatása szerint.

A környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, és a biodiverzitásra a tervezett módosítások számottevő hatást nem gyakorolnak. Elősegítik a természeti értékek fennmaradását a tervlapok friss adatokból származó ábrázolásai és a területfelhasználási besorolás megfelelő megválasztása. A gyepművelésű földrészetek Mát mezőgazdasági kategóriába kerülnek (természetes gyepek sajátos felhasználás). A nádas és mocsár művelésben nyilvántartott földrészetek Tk természetközeli területbe kerültek be. A vízzel fedett területek vízgazdálkodási rendeltetést nyernek elsődleges szerepkörként.

A módosításoknak köszönhetően a beépítésre szánt terület kiterjedése csökkenni, a település biológiai aktivitásértéke növekedni fog.

A Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire a tervezett módosítások negatív hatást várhatóan nem fognak gyakorolni. Az országos ökológiai hálózat és a módosításra tervezett területek közötti összefüggést bemutatja a tervleírás 7. fejezete.

A felhagyott hulladéklerakó rekultivációjának és revitalizációjának teljes befejezése a lerakó környezetét minden tekintetben pozitívan érinti.

A települési környezetre gyakorolt környezeti hatások a tervezett fejlesztés műszaki, infrastrukturális és szabályozási feltételei alapján nem minősülnek olyan jelentőségűnek, amely kizárja a módosítás megvalósulását.

A tervezett területhasználati módosításokból eredően nem várható az átlagos egészségi, baleseti és környezetbiztonsági viszonyokat fokozottabban veszélyeztető hatás.

A fejlesztés és a megvalósítás (mint azt a szerkezeti és szabályozási terv is célként fogalmazza meg) a település természeti, környezeti, gazdasági, infrastrukturális és geopolitikai helyzetének az élénkítését, javítását célozzák.

A tervezett módosítások nem okozzák a környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítését vagy korlátozását.

A tervezett módosítások nem adnak lehetőséget olyan törekvéseknek, melyek a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására irányulnak.

A tervezett módosítások kifejezetten támogatják a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok erősítését, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak.

A tervezett módosítások nem korlátozzák a természeti erőforrások megújulását.

3.7. A környezeti következmények alapján a terv, illetve program és a változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása.

A terv módosítása egy változatban készült. A módosítások a Településfejlesztési koncepcióz és a jogos magánkezdeményezések, szakmai javaslatok tartalmához igazodnak, így különböző változatokat nem vizsgálnak.

4. A TERV, ILLETVE PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE.

A rekultiváció végleges befejezéséig a hulladéklerakó környezetében a talajvíz minőségének monitorozása kiépített monitoring biztosítja a felszín alatti víz esetleges szennyeződésének időben történő észlelését.

Amennyiben a depóniagázt hasznosítják, vagy lefáklýazzák, akkor már az utógondozás során is tovább javul a levegő minősége.

A biológiai aktivitásértéknek a pozitív irányban történő változása a levegőminőség javulását és a deflációs területek csökkenését eredményezheti. Az erdőterületek tényleges művelés szerinti kijelölése segíti a rájuk vonatkozó törvények érvényesülését, ezáltal fennmaradásukat is támogatja.

A zajterhelés egyes területeken a tevékenységek nem körültekintő fejlesztése esetén megnőhet. Az építéshatósági engedélyezési eljárások során különös figyelemmel kell eljárni, és az esetlegesen szükséges zajvédelmet már az engedélyezés során elő kell írni.

Az állattartó telepek bővítése esetén különös figyelemmel kell eljárni a trágyatárolók engedélyezésénél a felszíni és felszín alatti vizek valamint a földtani közeg szennyeződésének elkerülése érdekében. Hasonlóan körültekintően kell eljárni a hulladékkezelő létesítmények létesítése és bővítése esetén is. Amennyiben az engedélyező hatóság következetesen érvényesíti a hatályos környezetvédelmi előírásokat akkor a környezeti elemek káros mértékű terhelése elkerülhető.

A szelektív hulladékgyűjtést, és a környezettudatos szemléletet és gondolkodásmódot népszerűsíteni kell. A terv tartalmazza a hulladékgazdálkodás fejlesztéséhez szükséges intézkedéseket.

5. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA, AMELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN, ILLETVE PROGRAMBAN FIGYELEMBE KELL VENNI.

A helyi rendeletekben érvényesíteni kell a tárgyi tervben megfogalmazottakat.

6. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A TERVBEN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE.

Az Önkormányzat a tervben feltárt környezeti konfliktusokra megfelelő tervekkel rendelkezik, ezért a tervben megfogalmazottakon túl egyéb javaslatot nem tesz.

7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A település fejlesztésének néhány olyan átfogó koncepcionális alapelven kell nyugodnia, amelyeket a részletesebb tervműveletek és a végrehajtás szervezése során következetesen érvényesíteni kell.

A terv a legfontosabb alapelveket és követelményeket a változtatások során figyelembe vette, aminek eredményeként a jóváhagyást követően az alábbiak szerint alakul a környezeti elemek terhelése.

- A tervezett módosítások levegővédelmi szempontból a településen belül lokálisan kismértékű változásokat okozhatnak, de ezek a változások nem jelentősek. A település egészére vonatkozóan a változások összességében levegővédelmi szempontból nem relevánsak.
- A terv módosítása biztosítja a talaj és a talajvíz terhelésének csökkenését.
- A zajkibocsátási határérték túllépésének megelőzése csak az engedélyező hatóságok következetes és nagyfokú odafigyelésével biztosítható, hogy az esetlegesen szükséges zajkibocsátás csökkentési műszaki megoldások időben megvalósulhassanak.
- A terv biztosítja a hulladékgazdálkodás fejlesztéséhez szükséges intézkedéseket és területigényeket. A tervezett módosítások a településen keletkező hulladékok mennyiségében és minőségében jelentős változást nem fognak okozni, a keletkező hulladékok a hatályos jogszabályok szerinti környezetveszélyeztetést kizáró módon történő kezelésére a település megfelelő szerződött kapacitásokkal rendelkezik.
- A tervezett módosítások ásványvagyont és vízbázisokat nem veszélyeztetnek.
- A település biológiai aktivitásértéke a módosításoknak köszönhetően növekedni fog.
- A tervezett módosítások természeti érdeket nem sértenek.
- Összességében a tervezett módosítások a környezeti elemeket, beleértve az épített környezetet és a régészeti lelőhelyeket nem veszélyeztetik.

Összefoglalva megállapítható, hogy a terv a lehetőségekhez képest csak a szükséges és indokolt mértékben veszi igénybe és terheli a természeti erőforrásokat.

A tervezett módosítások települési környezetre gyakorolt hatásai jelentőségüktől függetlenül jelentős változásokat nem eredményeznek. Új, előre nem becsülhető, vagy a megengedettnél jelentősebb környezeti kockázatok bekövetkezése nem várható.